

Brint-markedspladsmodel

Aktørindspil, design af markedsmodel for brint

Marts 2023

Aktørindspil, design af markedsmodel for brint

Kobling af produktion og forbrug – fælles udfordring, fælles løsning

Aktørindspil: Design af markedsmodel for brint

Hvordan skaber vi en model som hurtigst muligt, mobiliserer størst mulig aktørtilslutning til etablering af dansk brintinfrastruktur?

Og hvordan sikrer vi, at dansk brintinfrastruktur gøres smart, simpel og fleksibel, så sektoren kommer i en europæisk førerposition?

Kobling af produktion og forbrug – fælles udfordring, fælles løsning

Aktørindspil: Design af markedsmodel for brint

Brintinfrastruktur understøtter både direkte og indirekte eksport, en dansk PtX-sektor og et sammenspil med el-infrastrukturen.

Samtidig vil en brintinfrastruktur være faciliterende for at Danmark kan realisere Nordsøens energipotentiale på 35 GW i 2050!

3 Værdiskabere for operationalisering af brintrøledning

Øget værdi øger sandsynligheden for at markedsaktører forpligter sig mest muligt

1

Energisystemets værdibase for **flexydelser øges** ved at skabe et marked, der rækker udover millisekunder og minutter (el), til at kunne håndtere timer og dage (brint)

\$

2

Med en fleksibel lagerfunktion i rørledningen via kapacitet og tryk, får vi udvidet værdiskabelsen yderligere **gennem en optimeret driftsprofil for PtX-anlæggene**

\$

3

At kunne handle med **kapacitet mellem shippere** aktiverer yderligere værdi i en markedsdrevet brintøkonomi

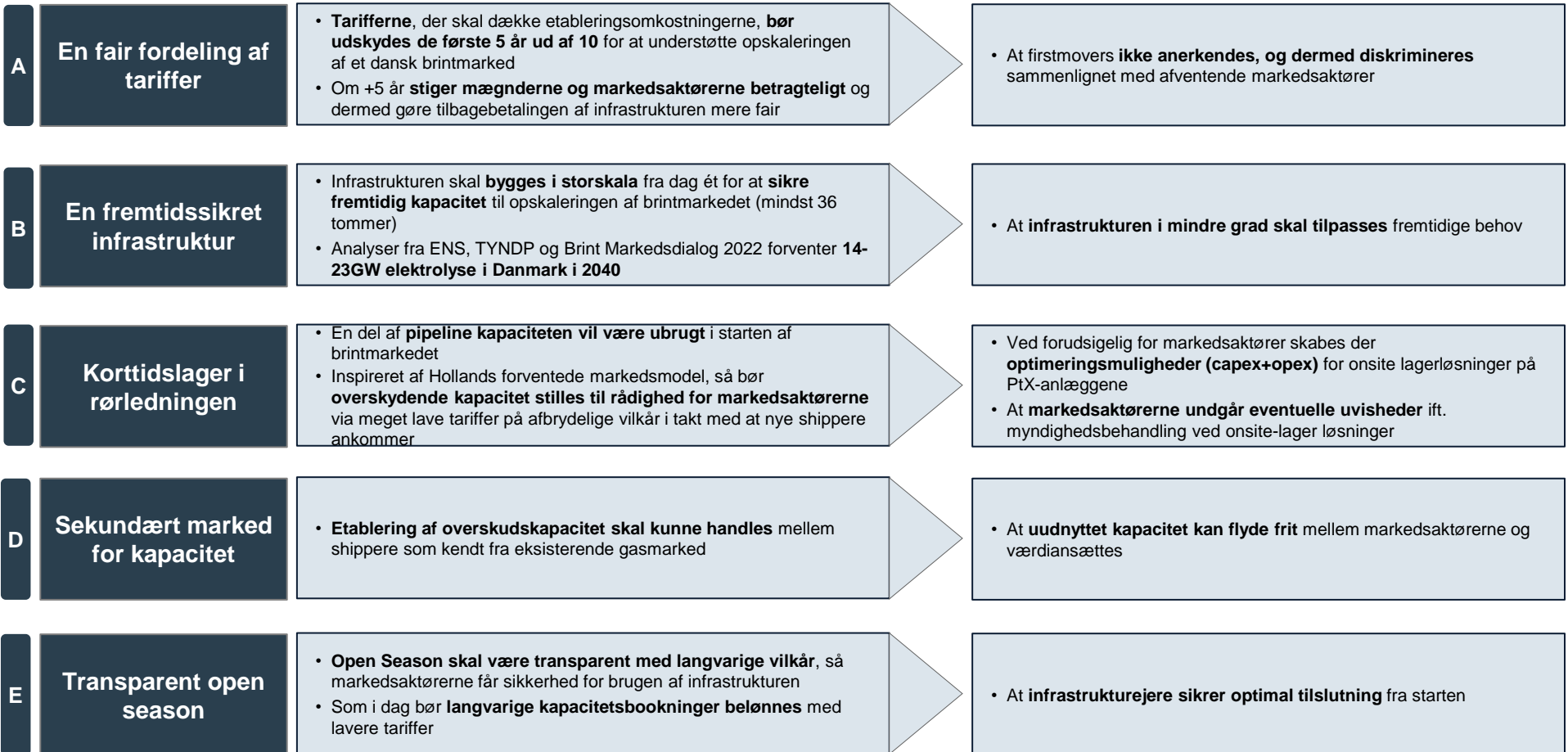
\$

Centrale elementer i en brintmarkedsmodel

5 elementer skal sikre en effektiv og understøttende markedsmodel for brint

Nødvendige elementer i en markedsmodel for brint

Løser udfordring med / bidrager til...

Fase 0: Opstartfasen frem til idriftsættelse

Markedstilsagn 2024

- **Open Season** indebærer, at markedsaktører forud for etablering af en brintledning, indgiver **10-årige bindende bud** på en kapacitet
- Open Season er med til **at kvantificere markedets behov** samt forstå omfanget af **risiko for infrastrukturejer/stat**

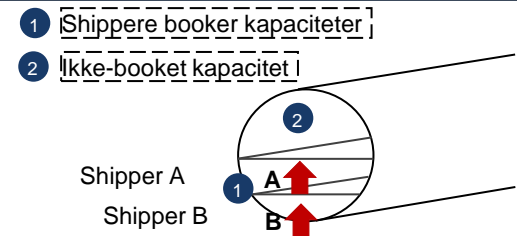
- Bindende bud fra Open Season **skal kombineres med fremtidigt forventet forbrug**, så infrastrukturen **bygges større end nødvendigt** til en start

- En Open Season bør **understøtte de første aktører, som booker kapaciteter i den første kontraktperiode**
- En Open Season **kontrakt skal være betinget af, at statens leverancer overfor markedsaktørerne godkendes** – eksempelvis **VE-anlæg** og herunder adgang til nettilslutning

- Vil man **understøtte** et dansk brintmarked, så **kan hele afskrivningen udskydes med fx. 5-10 år** frem til flere aktører kobler på – alternativt koblet til kapacitetsudnyttelse af infrastrukturen (SKRIV)

Placering af risiko

- Nogle skal tage **risiko for fremtidssikringen** af infrastrukturen
- Nogle skal tage risiko for, at **infrastrukturen afskrives over rørets levetid** og ikke via varigheden på de første Open Season kontrakter
- **"Most favoured nation"** terms
- Kunder der tager over en bestemt volumen får en **"anchor customer"** rabat

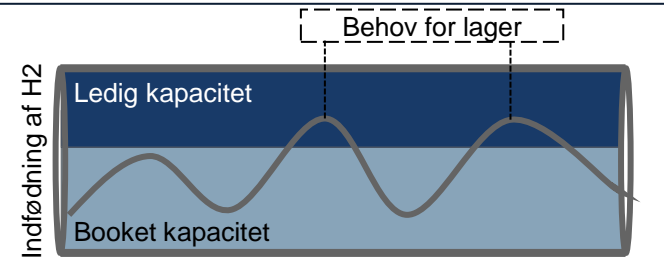
Fase 1: Den første 10-årige driftsfase for en brintinfrastruktur

Et opstartsmarked 2028-2040

- Der bør være en **volumeafhængig tarifrabat** for markedsaktører, som ikke anvender sin fulde kapacitet til en start
- Hvis markedsaktørerne får brug for **mere kapacitet end booket**, så er denne **til rådighed ved infrastrukturejer gratis/marginal tarif (pro rata ift. reserveret kapacitet)**, da kapaciteten i forvejen er uudnyttet
- Markedsaktører skal i kortere tidsrum **kunne lagre brint i pipeline infrastrukturen**, da det tilladte et **billigt lagringsmedie**
- Adgang til pipeline lager **minder markedsaktørers omkostninger** til onsite lagerløsninger
- Adgang til pipeline lager tilladte **optimeret driftsmønstre**, og tilladte på den vis **yderligere værdi** og dermed betalingsvilje for kapacitet
- Anchor Customers får adgang til – på afbrydelighedsniveau – til flex i rørledningen

Værdien af lager identificeres

- **Maksimal værdiskabelse af ledig kapacitet** ved at stille ledig kapacitet til rådighed for markedsaktører – alternativet er, at ledig kapacitet ikke udnyttes
- Mulighed for at understøtte markedsaktørernes business cases via **omkostningseffektiv lagring** af brint i kortere perioder

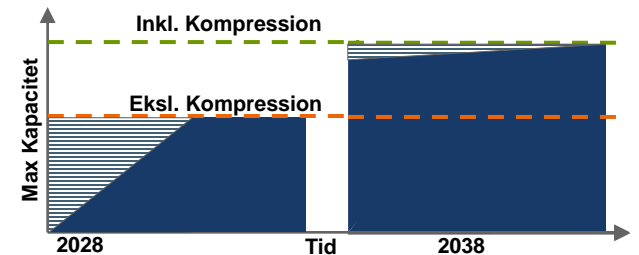
Fase 2: Opskalering af markedet

Et modent marked 2040 →

- Når markedet modnes **stiger mængderne af brint** i infrastrukturen i takt **med nye brugere tilsluttes**
- Eksisterende markedsaktører **kan sælge kapacitet** på et sekundært marked, som er **billigere end eksisterende kapacitetsbetaling**
- Omvendt må **senere kapacitetsbetalinger ikke være lavere** end eksisterende, i så fald **kompenseres eksisterende** herfor
- Så længe nyankomne brugere ikke tilfører systemet meromkostninger, så får de **samme vilkår som eksisterende brugere**
- Når **infrastrukturen skal tilpasses** via kompressorer og/eller udbygninger, så optimeres produktudvikling **blandt alle brugere**
- **Lagerkap svinder ind – tryksætning spiller ind – udviklingen af nye produkter tilsigter aktører med pipeline lager behov**
- Infrastrukturens kapacitet udnyttes i høj grad og **tidligere adgang til uudnyttet kapacitet mindskes**

Optimering og tilpasning

- **Infrastrukturen tilpasses** i takt med, at markedet udvikles
- Det bør fra starten være tydeligt, **hvordan senere tilpasninger finansieres**
- Behovet for **yderligere lager** kortlægges

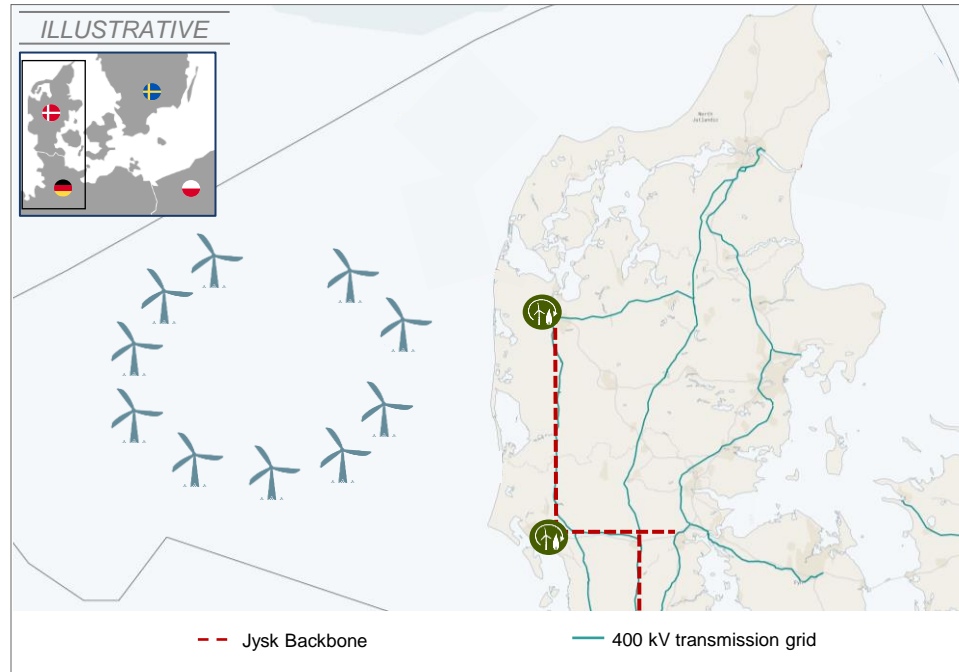

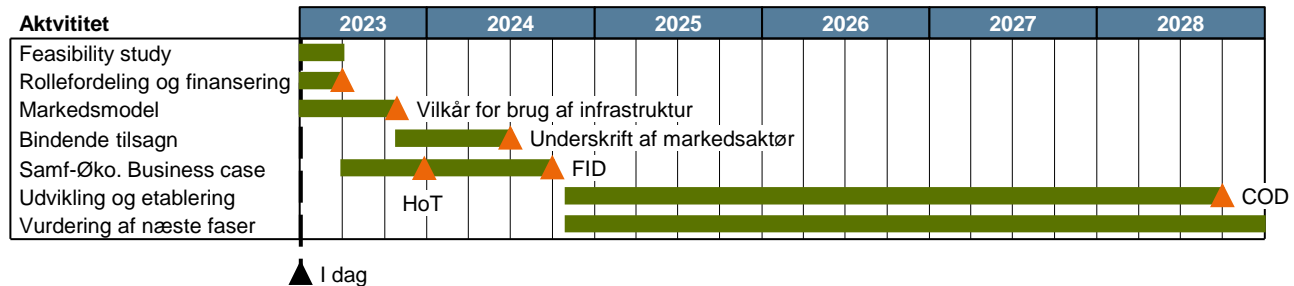
Hensigtsmæssig linjeføring – Fase 1

Holstebro (Idomlund) – Esbjerg (Endrup) – Tyskland

Fase 1 i et Dansk Backbone

Forventet tidslinje for Fase 1 i et dansk backbone

Sammenligning med eksisterende gasmarkedsmodel

	Eksisterende markedsmodel	Ny Brintmarkedspladsmodel
Betaling via tariffer	✓	✓
Udskydelse af tariffbetaling	–	✓
Handel af overskydende kapacitet mellem shippere	✓	✓
Markedsgørelse af pipeline lager	–	✓
Betinget Open Season	–	✓
Overdimensionering af infrastruktur	(✓)	<div style="border: 1px dashed gray; padding: 2px; display: inline-block;">Større overdimensionering for H2 infrastruktur</div> ✓

Overvejelser i forbindelse med udviklingen af dansk og europæisk brintsektor

Vilkårene bør være gennemsigtige og langsigtede, så markedsaktørerne har vished for brugen uanset udviklingen af brintsektoren

- Den første danske brintinfrastruktur forventes at **gå i drift i 2028** og vil kræve **bindende markedstilsagn fra markedsaktørerne i 2024**
- Den kommende markedsmodel skal **understøtte en spirrende dansk brintsektor** og sikre de bedst mulige rammevilkår for at **sikre en dansk førerposition**
- Konkret forslås: **1) 10-årige open season kontrakter**, som er betinget af, hvorvidt aktørernes VE projekter realiseres, **2) Ingen afskrivning** de første 5 år, **3) Adgang til pipeline lager**, **4) Langsigtede og transparente vilkår** for firstmovers, **5) Uudnyttet kapacitet** skal kunne **handles mellem shippere**

<p>Markedstilsagn 2024</p>	<p>Hensigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Model som hurtigst muligt, mobiliserer størst mulig aktørtilslutning til etablering af dansk brintinfrastruktur 	<p>Elementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Incentivering af first movers • Langtids-booking • Break clause 	<ul style="list-style-type: none"> • Afskrivning påbegyndes efter 5-10 år eller ved fuld kapacitetsbenyttelse og fordeles over rørets restlevetid • Markedsaktører kender de langsigtede vilkår 10 år frem i tiden • Indbygget afhængighed til VE-projekter i Open Season
<p>Fase 1 2028-2040</p>	<p>Hensigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understøttelse af første markedsaktører, når infrastrukturen går i drift imens markedet modnes 	<p>Elementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarifrabat • Fleksibilitet • Understøttende 	<ul style="list-style-type: none"> • Rabat via volumentarif, hvis booket kapacitet ikke udnyttes fuldt • Uudnyttet kapacitet i rørene stilles gratis til rådighed • Pipeline lager mindsker projekters CAPEX/OPEX til on-site lager
<p>Fase 2 2040 →</p>	<p>Hensigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et modent brintmarked og – infrastruktur 	<p>Elementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ligebehandling • Tilpasning • Kapacitets-handel 	<ul style="list-style-type: none"> • Vilkår for nyankomne brugere må ikke diskriminere eksisterende • Infrastrukturen tilpasses og omkostninger fordeles på tværs af brugere • Uudnyttet kapacitet mindskes og kapaciteter handles mellem shippere

Kobling af produktion og forbrug – fælles udfordring, fælles løsning

Aktørindspil: Design af markedsmodel for brint

En smart markedsmodel øger værdibasen for fremtidens energisystemer, når et el- og brintmarked kobles sammen

Men det skal gøres smart med fleksibilitet og understøttende vilkår, så pipeline lager udnyttes og et frit marked for shipperne skabes